

روز واگرایی در بورس تهران

پس از عملکرد مناسب بازار سهام در فروردین، معاملات بورس در نخستین روز کاری اردیبهشت ماه با واگرایی دو نماگر اصلی پایان یافت. جایی که به واسطه افت قیمت در بازار کامودیتی‌ها، سهام گروه‌های بزرگ با افت قیمت مواجه شدند و شاخص کل بورس تهران را پایین کشیدند. در مقابل جذابیت برخی سهام زیرمجموعه خودرویی سبب شد تا نماگر هموزن با رشد همراه شود. در این میان رئیس سازمان بورس ضمن اعلام ۱۰ برنامه برای بهبود شرایط بازار سرمایه، وضعیت بورس در سال جاری را مطلوب ارزیابی کرد.

به گزارش سایت خبری پرسون، بورس تهران در نخستین روز از معاملات اردیبهشت ماه، عقبگردی ۵/۰ درصدی را در دماسنج اصلی بازار به نمایش گذاشت. در این روز بازگشت شاخص کل به کف کانال ۵/۰ میلیون واحدی نشان از آن داشت که میانگین وزنی قیمت‌ها نسبت به سنجش مجدد وضعیت در بازار یادشده مصمم است، با این حال این مساله مانع از آن نشد که شاخص هموزن تحت تاثیر نمادهای کوچک بازار به خصوص زیرمجموعه‌های کوچکتر خودرویی که به دلیل جذابیت ناشی از الزام به فروش سهام تودلی صف خرید بودند، رشد نکند. اینطور که به نظر می‌رسد بازار سهام در شرایط کنونی در حال گذراندن استراحتی است که بخش مهمی از آن به دلیل توقف روند صعودی بازارهای جهانی حادث شده است، این مساله مانع از آن شد که نفع نمادهای شاخص‌ساز از کاهش عوارض پرداختی که به دلیل همین وضعیت بازارهای کالایی جهان رخ داده چندان مورد توجه قرار گیرد.

صبر در بازار سهام

داد و ستدهای اولین روز معاملاتی هفته جاری در بورس تهران با افت نیم‌درصدی میانگین قیمت‌ها در این بازار به پایان رسید. در این روز شاخص کل این بازار بیش از ۷ هزار واحد به عقب برگشت و درحالی که انتظار می‌رفت بتواند عملکرد بهتری را نسبت به روز معاملاتی قبل به نمایش بگذارد، بازهم قمرزپوش شد.

همین امر نشان از آن دارد که احتمالا بازار سهام در حال واکنش نشان دادن به سطحی است که به تازگی توانسته از سد آن بگذرد. در روزهای میانی هفته گذشته بود که نماگر اصلی بازار بالاخره پس از ۷ ماه توانست مجدداً برای بار سوم (از آغاز رکود) محدوده یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار واحدی را لمس کند. در این مدت آنچه که توانست بیش از هر چیز در هفته‌های اخیر برای ثبت بازده بیش از ۱۰ درصدی فروردین ماه به کمک شاخص بورس بیاید، بهبود اوضاع در بازارهای جهانی بود که توانست در کنار عواملی چند نظیر مسکوت ماندن مذاکرات برجامی و چشم‌انداز بالای تورمی کم‌کم به کمک بورس بیاید و از رخوت سنگین حاکم بر آن در روزهای پایانی سال قبل و روزهای نخست سال جاری بکاهد.

با این حال هیچ‌کدام از این عوامل باعث نشده تا ترس سهامداران که در طول ۲۰ ماه اخیر نسبت به بازار سهام شکل گرفته، در این روزها به کلی از بین برود. نمود این واهمه را می‌توان تا حد زیادی در داد و ستدهای خرد موجود در بازار سهام دید که در روزهای اخیر نتوانسته افزایش پایدار و روند صعودی به بالای سطح ۴ هزار میلیارد تومان را به ثبت برساند. البته باید توجه داشت نقش مهم رویدادهای مالی بین‌المللی و راکد شدن نسبی هیجان جنگ میان غرب و روسیه که در ماه‌های اخیر درگرفته را نمی‌توان در وضعیت این روزهای بازار سهام نادیده گرفت.

همان‌طور که در گزارش‌های قبلی نیز به آن پرداخته شد، بخش مهمی از انگیزه بازار سهام برای رشد قیمت‌ها طی هفته‌های اخیر تورم پیش‌روی اقتصادهای مطرح جهان است که به‌زعم بسیاری از کارشناسان می‌تواند روند صعودی قیمت کامودیتی در جهان را تداوم بخشد.

از سویی دیگر جنگ اوکراین و روسیه نیز به سبب آنکه کشورهای یادشده عرضه‌کننده بخش مهمی از محصولات فلزی، کشاورزی و پتروشیمی جهان هستند بر این چشم‌انداز افزایشی افزوده و سبب شده تا در یک‌ماه اخیر قیمت نفت نوسان قابل‌توجهی را پشت‌سر بگذارد. در سایر کالاهای اساسی نیز جهش‌های مختلفی به ثبت رسیده که هرچند به اندازه جهش نفت خبرساز نبوده‌اند با این حال توانسته‌اند هم بازارها را دستخوش تغییر کنند و هم چشم‌انداز عرضه و تقاضا در ماه‌های پیش‌رو را نسبت به آنچه که در ماه‌های قبل تصور می‌شد، متفاوت سازند.

سایه تحولات بازارهای جهانی

به هر روی بازار سهام نیز چند وقتی است که تحت تاثیر استراحت قیمت‌ها در بازارهای جهانی قرار گرفته است. بورس تهران در شرایطی روزهای پس از فتح کانال ۵/۰ میلیون واحدی را پشت‌سر گذاشته که عوامل متعددی چون عرضه قابل‌توجه نفت و فرآورده‌های نفتی از سوی آمریکا در کنار عادت کردن بازارها به تحریم‌های مختلف روسیه سبب شده تا قیمت انرژی در بازارهای جهانی وارد فاز استراحت و کاهش نسبی شود. از سویی دیگر به واسطه همین کاهش قیمت، محصولات پتروشیمی نیز از رشد بیشتر طی هفته اخیر بازایستادند تا به این ترتیب در کنار کاهش قیمت محصولات فولادی فضا برای استراحت در بازارهای جهانی بیش از پیش فراهم شود.

اینطور که به نظر می‌آید رویکرد بازار سهام به بازارهای خارجی نسبت به سال‌گذشته بار دیگر تقویت شده است. در ماه‌های اخیر آرامش در بازار به سبب عوامل متعددی نظیر کاهش قیمت پیوسته دارایی‌ها به حدی اندک بود که عملاً جایی برای اهمیت دادن به تغییرات مثبت و منفی بازارهای جهانی باقی

نمی‌ماند.

در آن برهه اعمال تغییرات پی‌درپی در قوانین که منجر به بروز نارضایتی گسترده در میان فعالان بازار شده و ریسک سیستماتیک را نیز افزایش می‌داد، در کنار یأس طبیعی بازارهای مالی به هنگام ریزش شدید قیمت‌ها بیشترین وزن را در عملکرد سرمایه‌گذاران خرد داشت. از سویی دیگر خوش‌بینی به مذاکرات برج‌امی و حصول توافقی تازه به حدی بود که ترس از کاهش قابل‌توجه قیمت ارز، سرمایه‌گذاران پریسک را نیز از خرید دارایی بازدارد.

در حال حاضر اما بخت با اهالی بازار یار است و هر آنچه که در سال قبل سبب می‌شد تا سرمایه‌گذاران سهام نخرند تقریباً تا حد زیادی از میان رفته است. البته باید توجه داشت که همین همگرایی بالا به تحولات بیرونی نیز می‌تواند چندان به نفع بورس تهران نباشد.

در شرایط کنونی افزایش کرونا در چین سبب شده تا تاثیر احتمالی منفی این شیوع بر آمارهای اقتصادی دومین غول اقتصادی جهان به دقت بررسی شود. در روزهای اخیر جرومی پاول که هم‌اکنون ریاست فدرال‌رزرو را بر عهده دارد در نشستی که از سوی صندوق بین‌المللی پول برگزار شده بود، گفته است که نظر این نهاد پولی نسبت به چشم‌انداز تورمی در مقایسه با گذشته تغییر کرده و مجموعه تحت حکمرانی او سیاست‌های متناسب‌تری را با شرایط پیش‌رو اتخاذ خواهد کرد. همین امر سبب شد تا گمانه‌زنی‌ها درخصوص افزایش نرخ بهره افزایش پیدا کند.

بر این اساس پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که فدرال‌رزرو احتمالاً نرخ بهره را در سال جاری تا میزان ۵/۲ درصد افزایش خواهد داد. چنین امری به این معنا خواهد بود که سیاست‌گذار پولی ایالات‌متحده در نظر دارد تا در ماه‌های پیش‌رو حجم بالایی از اوراق قرضه دولتی را خریداری و به این واسطه از چرخه خارج کند. این امر اگرچه برای مقابله با تورم ایالات‌متحده که هم‌اکنون در سقف ۴۰ سال اخیر جا خوش کرده، امری مثمرتر تلقی می‌شود، با این حال می‌تواند اثر کاهشی جدی بر قیمت کامودیتی‌ها بگذارد و رکود را نیز به موازات دفع تورم تشدید کند. حال باید سعی کرد و دید که حاصل این تحولات از جنگ در اوکراین گرفته تا تصمیمات بانک‌های مرکزی، اقتصاد جهانی را به کدام سو خواهد برد.

در حال حاضر تغییرات قیمت در بازارهای کامودیتی به‌خصوص بازار طلا حکایت از آن دارد که با توجه به گفته‌های جرومی پاول ریسک موردانتظار در بازارهای دارایی تا حدی کاهش یافته است، چراکه در آخرین روز معاملاتی هفته قبل قیمت هر اونس طلا در حدود ۷۰ دلار کاهش داشت.

یک خبر مثبت برای بورس

با وجود تمام مسائل مطرح‌شده اما یک اتفاق در روزهای گذشته توانسته از شوک احتمالی بازارهای جهانی بر بورس بکاهد. این اتفاق که چیزی جز کاهش نرخ کالاهای اساسی به زیر سطح دریافت عوارض نیست، در بازار چندان موردتوجه قرار نگرفته است. در روزهای اخیر دخالت دولت بر بازار فلزات اساسی و محصولات پتروشیمی و البته سیمان به دو شکل تصحیح شد. نخست آنکه به‌دستور وزارت صمت از تعداد موارد مشمول دریافت عوارض صادرات در گمرک کاسته شد و دیگر اینکه کاهش قیمت‌ها در بازارهای بین‌المللی از پله عوارض پرداختی کاست.

برخی بر این باور هستند که با توجه به افت قیمت‌ها به زیر سطح یادشده این امکان وجود دارد که اختلاف ایجادشده قیمت با گذشته به سود شرکت‌ها تمام شود؛ چراکه عوارض موردبحث پلکانی بوده و مابه‌التفاوت آن با قیمت دارایی به نفع شرکت‌ها است. برای مثال افت قیمت مس در بازارهای جهانی باعث شده تا کاتد دیگر مشمول پرداخت عوارض نباشد، همچنین در محصولات فولادی عوارض پرداختی دو پله کاهش پیدا کرده است. همین امر نشان می‌دهد که در نهایت فضا چندان هم برای بورسی‌ها بد نخواهد شد.

داستان سهامداری خودرویی‌ها

اما از تمامی حواشی پیش‌روی بازار که بگذریم بورس در نمادهای خودرویی وضعیت جالب‌توجهی داشت. فعالان بازار در شرایطی طی روز گذشته به نظاره قرمزپوشی نمادهای شاخص‌ساز نشسته بودند که در این میان نحوه سهامداری خودرویی‌ها منجر به افزایش تقاضا برای آنها شده بود. داستان از این قرار است که مقرر شده تا نمادهای کوچکی که سهامدار عمده آنها شرکت خودرویی است سهام خود در این شرکت‌ها (که به اصطلاح سهام تودلی خوانده می‌شود) را بفروشند.

در حال حاضر سه نماد «خگستر»، «ورنا» و «وسایا» مطابق با الزام قانونی باید سهام خودروسازان را واگذار کنند. بر این اساس انتظار می‌رود شرکت‌های نامبرده از این محل سود خوبی شناسایی کنند. همین امر سبب شد تا در روز گذشته شاهد شکل‌گیری صف خرید در نمادهای یادشده و مثبت شدن شاخص کل هموزن باشیم؛ آن‌هم در شرایطی که شاخص کل ۵/۰ درصد منفی بود.

بورس شنبه از دریچه آمار

در روزی که شاخص کل بورس تهران با افت ۵/۰ درصدی مواجه شد، از ۳۳۳ نماد معامله‌شده، قیمت پایانی ۱۵۴ سهم (۴۶ درصد) مثبت بود و در مقابل ۱۶۸ سهم (۵۰ درصد) در سطوح منفی دادوستد شدند. در این بازار ۴۵ نماد (۱۴ درصد) صف خریدی به ارزش ۱۶۶ میلیارد تومان تشکیل دادند اما در مقابل شاهد شکل‌گیری صف‌فروش در ۷ نماد بورسی (۲ درصد) به ارزش ۱۳ میلیارد تومان بودیم. رویدادهای یادشده سبب شد تا در این روز ارزش معاملات خرد به حدود ۳۳۷۵ میلیارد تومان برسد.

در این روز خالص تغییر مالکیت منفی ۱۸۳ میلیارد تومان بود که در اثر خروج سرمایه حقیقی و در نتیجه انتقال سهام به نفع حقوقی‌ها شکل گرفت. در این روز سه گروه فلزات اساسی، محصولات شیمیایی و فرآورده‌های نفتی به ترتیب بیشترین خروج پول حقیقی را شاهد بودند. در فرابورس ایران اما در روزی که آیفکس کاهش ۰۸/۰ درصدی را ثبت کرد، ۱۴۲ نماد معامله شدند که در این میان قیمت ۶۱ سهم (۴۳ درصد) مثبت و ۷۹ سهم (۵۶ درصد) منفی بود. در این بازار ۲۷ نماد (۱۹ درصد) صف خریدی به ارزش ۱۰۶ میلیارد تومان تشکیل دادند و در مقابل شاهد شکل‌گیری صف‌فروش در ۶ نماد

فراپورسی (۴ درصد) به ارزش ۴/۴ میلیارد تومان بودیم.

منبع: دنیای اقتصاد